

احکام فقہی و حقوقی باروری مصنوعی

مجدید علیزادہ حیدری

معصومہ محمودی

سرشناسه	علیزاده حیدری، مجید، ۱۳۴۵-
عنوان قراردادی	ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پندآورد	احکام فقهی و حقوقی باروری مصنوعی / مجید علیزاده حیدری، معصومه محمودی.
مشخصات نشر	تهران: حامی پژوهش، ۱۳۰۳.
مشخصات ظاهری	۱۲۵ص. ۵/۱۳۱ × ۵/۲۱ سم.
شابک	: ۹۰۰۰۰۰۹۷۸-۶۲۲-۴۸۳۴-۰۵-۸
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۱۵ - ۱۲۳.
موضوع	: تلقیح مصنوعی انسان -- قوانین و مقررات -- ایران Artificial insemination, Human -- Law and legislation -- Iran تلقیح مصنوعی انسان (فقه) -- ایران Artificial insemination, Human (Islamic law) -- Iran تلقیح مصنوعی انسان (فقه) Artificial insemination, Human (Islamic law) انسان -- تولید مثل (فقه) Human reproduction (Islamic law) باروری انسان -- قوانین و مقررات -- ایران Fertility, Human -- Law and legislation -- Iran تلقیح مصنوعی انسان -- فتاها Artificial insemination, Human -- Fatwas محمودی، معصومه، ۱۳۵۱-
شناسه افزوده	KNM11
رده بندی کنگره	۳۴۶۵۵.۱۷
رده بندی دیویی	۶۴۸۴۶۷۵
شماره کتابشناسی ملی	

احکام فقهی و حقوقی باروری مصنوعی

مولف: مجید علیزاده حیدری - معصومه محمودی

ناشر: حامی پژوهش

ناظر فنی چاپ: حانیه فلاحی عرب

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۸۳۴-۰۵-۸

ویراستار اول: اسماعیل صمیمی پور

ویراستار دوم: فاطمه بابایی

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۳

قیمت: ۹۰۰۰۰ تومان

تیراژ: ۲۰۰ جلد

تهران: میدان انقلاب - بازار بزرگ کتاب - طبقه همکف - واحد ۱

۰۲۱-۶۶۹۶۲۰۵۱

فهرست مطالب

فصل اول

مفاهیم، پیشینه و روش‌های کمک باروری

- ۱-۱- مفهوم لغوی و اصطلاحی تلقیح مصنوعی ۹
- ۱-۱-۱- مفهوم لغوی تلقیح مصنوعی ۹
- ۱-۱-۲- مفهوم اصطلاحی تلقیح مصنوعی ۱۰
- ۲-۱- مفهوم ناباروری ۱۱
- ۳-۱- تاریخچه تلقیح مصنوعی ۱۲
- ۳-۱-۱- سیر تاریخی پیدایش عمل تلقیح مصنوعی ۱۲
- ۳-۱-۲- سیر تاریخی قانونگذاری در خصوص تلقیح مصنوعی ۱۵
- ۳-۳-۱- پیشینه فقهی تلقیح مصنوعی ۱۷
- ۴-۱- معرفی اجمالی راه‌های استفاده از روش‌های پیشرفته کمک باروری ۱۷
- ۴-۱-۱- روش تزریق اسپرم (IUI) ۱۸
- ۴-۱-۲- روش تزریق اسپرم با استفاده از اسپرم شوهر (AIH) ۱۸
- ۴-۱-۳- روش تزریق اسپرم با استفاده از اسپرم غیر شوهر (AID) ۱۹
- ۴-۱-۴- تلقیح نطفه به داخل لوله رحم (GIFT) ۲۰
- ۴-۱-۵- انتقال نطفه بارور شده به داخل لوله رحم (ZIFT) ۲۴
- ۴-۱-۶- روش انتقال جنین (IVF) ۲۵
- ۴-۱-۷- تزریق اسپرم به داخل تخمک (ICSI) ۲۹

فصل دوم

حکم شرعی تلقیح مصنوعی

- ۳۵..... ۱-۲- حکم شرعی اهدای اسپرم.....
- ۳۵..... ۲-۲- جواز اهدای اسپرم.....
- ۳۶..... ۱-۲-۲- اصول عملی برائت و اباحه و حلیت.....
- ۳۷..... ۲-۲-۲- نفی عسر و حرج.....
- ۳۷..... ۳-۲-۲- ضرورت.....
- ۳۸..... ۴-۲-۲- آثار مثبت روانی و اجتماعی.....
- ۳۹..... ۳-۲- دلایل حرمت اهدای اسپرم.....
- ۳۹..... ۴-۲- اطلاق و عموم پاره ای از آیات قرآن کریم.....
- ۴۸..... ۵-۲- تزییع حقوق کودک.....

فصل سوم

آثار و چالش‌های حقوقی تلقیح مصنوعی

- ۵۱..... ۱-۳- نسب.....
- ۵۱..... ۱-۱-۳- نسب در لغت.....
- ۵۱..... ۲-۱-۳- نسب در اصطلاح.....
- ۵۳..... ۳-۳- بررسی نسب کودک در حالت تلقیح اسپرم و تخمک بیگانه.....
- ۵۳..... ۴-۳- ارث.....
- ۵۴..... ۱-۴-۳- ارث در لغت.....
- ۵۵..... ۲-۴-۳- ارث در اصطلاح.....
- ۵۶..... ۵-۳- ارث کودکان ناشی از تلقیح مصنوعی اسپرم و تخمک زوجین.....
- ۵۹..... ۷-۳- ارث در حالت اهدای گامت.....
- ۶۰..... ۱-۷-۳- وضعیت ارث در حالت اهدای اسپرم.....

- ۶۱..... ۳-۷-۲- وضعیت ارث در حالت اهدای تخمک
- ۶۲..... ۳-۸-۱- حق ولایت
- ۶۲..... ۳-۸-۱- حق ولایت در لغت
- ۶۲..... ۳-۸-۲- حق ولایت در اصطلاح
- ۶۳..... ۳-۹-۱- حق حضانت
- ۶۴..... ۳-۹-۱- حضانت در لغت
- ۶۵..... ۳-۹-۲- حضانت در اصطلاح
- ۶۶..... ۳-۱۰-۱- حق نفقه
- ۶۷..... ۳-۱۰-۱- نفقه در لغت
- ۶۷..... ۳-۱۰-۲- نفقه در اصطلاح
- ۶۹..... ۳-۱۱-۱- انفاق بین کودک و صاحب اسپرم
- ۶۹..... ۳-۱۲-۱- انفاق بین کودک و صاحب تخمک
- ۷۰..... ۳-۱۳-۱- انفاق بین کودک و صاحب رحم جایگزین
- ۷۱..... ۳-۱۴-۱- نکاح
- ۷۳..... ۳-۱۴-۱- نکاح در لغت
- ۷۴..... ۳-۱۴-۲- نکاح در اصطلاح
- ۷۴..... ۳-۱۵-۱- حرمت نکاح در کودک ناشی از اهدای اسپرم
- ۷۴..... ۳-۱۶-۱- حرمت نکاح در کودک ناشی از اهدای تخمک

فصل چهارم

آثار حقوقی بر تلقیح مصنوعی با اسپرم بیگانه

- ۷۷..... ۴-۱-۱- آثار غیر مالی
- ۷۷..... ۴-۱-۱- نسب در تلقیح مصنوعی با اسپرم بیگانه
- ۸۰..... ۴-۱-۱-۱- رابطه طفل با صاحب اسپرم

- ۸۳..... ۲-۱-۱-۴- رابطه طفل با صاحب تخمک
- ۸۴..... ۳-۱-۱-۴- رابطه طفل با شوهر زن ملقوحه
- ۸۴..... ۲-۱-۴- ولات در تلقیح مصنوعی با اسپرم بیگانه
- ۸۵..... ۳-۱-۴- حضانت در تلقیح مصنوعی با اسپرم بیگانه
- ۸۶..... ۴-۱-۴- تربیت در تلقیح مصنوعی با اسپرم بیگانه
- ۸۶..... ۱-۴-۱-۴- تربیت توسط زن ملقوحه
- ۸۶..... ۲-۴-۱-۴- تربیت توسط شوهر زن ملقوحه
- ۸۸..... ۳-۴-۱-۴- تربیت توسط صاحب اسپرم
- ۸۸..... ۵-۱-۴- نکاح در تلقیح مصنوعی با اسپرم بیگانه
- ۸۹..... ۱-۵-۱-۴- حکم نکاح با صاحب اسپرم
- ۹۰..... ۲-۵-۱-۴- حکم نکاح با شوهر زن ملقوحه
- ۹۱..... ۶-۱-۴- حق قصاص در تلقیح مصنوعی با اسپرم بیگانه
- ۹۲..... ۱-۶-۱-۴- حق قصاص صاحب تخمک
- ۹۲..... ۲-۶-۱-۴- حق قصاص صاحب اسپرم
- ۹۳..... ۳-۶-۱-۴- حق قصاص شوهر زن ملقوحه
- ۹۳..... ۲-۴- آثار مالی
- ۹۴..... ۱-۲-۴- توارث در تلقیح مصنوعی با اسپرم بیگانه
- ۹۴..... ۱-۱-۲-۴- توارث با صاحب تخمک
- ۹۴..... ۲-۲-۲-۴- توارث با صاحب اسپرم
- ۹۶..... ۲-۲-۴- نفقه در تلقیح مصنوعی با اسپرم بیگانه
- ۹۶..... ۱-۲-۲-۴- نفقه نسبت به صاحب تخمک
- ۹۶..... ۲-۲-۲-۴- نفقه نسبت به صاحب اسپرم
- ۹۸..... ۳-۲-۲-۴- نفقه نسبت به شوهر زن ملقوحه

۹۸..... ۳-۴- سایر روابط مالی

فصل پنجم

تکنیک‌های باروری کمکی از منظر دانشمندان، فقها، حقوقدانان و قوانین

۱-۵- دیدگاه دانشمندان ۱۰۱

۱-۱-۵- دیدگاه مخالفان ۱۰۱

۱-۱-۱-۵- دانشمندان اسلامی ۱۰۲

۱-۱-۲-۵- دانشمندان غربی ۱۰۴

۲-۱-۵- دیدگاه موافقان ۱۰۵

۱-۲-۱-۵- دانشمندان اسلامی ۱۰۵

۲-۲-۱-۵- دانشمندان غربی ۱۰۶

۲-۵- دیدگاه فقها و حقوقدانان اسلامی ۱۰۷

۳-۵- قوانین ۱۱۰

۱-۳-۵- قانون مدنی ۱۱۰

۲-۳-۵- قانون مجازات اسلامی ۱۱۱

۳-۳-۵- قوانین کشورهای غربی ۱۱۳

منابع و مآخذ ۱۱۵